

Dosarul nr. 1a-686/20
Fălești
/ 1-18037931-03-1a-15122020 /

Judecătoria Bălți, sediul
Judecător: Ion Pâcaleu

DECIZIE
În numele Legii

02 aprilie 2024

mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

În componența:

Președintele ședinței de judecată
Judecători
Grefier

Ion Talpa
Angela Revenco și Ghenadie Liulca
Marina Cazacu

Cu participarea:

Procurorului
Avocatului inculpatului

Octavian Bodareu
Aliona Rusnac

judecând în ședință publică, în ordine de apel, apelul **avocatului Valentin Trișnevschi în interesele inculpatului Bulban Iurie** și apelul **inculpatului Bulban Iurie**, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 19.11.2020, prin care:

Bulban Iurie *****, născut la ***** , IDNP ***** , originar din ***** domiciliat în***** , cetățean al Republicii Moldova, moldovean, neangajat în câmpul muncii, în concubinaj, trei copii minori la întreținere, studii superioare, fără grad de invaliditate, titluri speciale, grade de calificare sau distincții de stat nu are, limba de stat o posedă, în cauza dată nu a fost reținut și nici arestat preventiv, fără antecedente penale;

A fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Cauza s-a examinat în procedură generală și s-a aflat în examinare:

Instanța de fond 02.11.2018 – 19.11.2020;

Instanța de apel: 12.01.2022 –02.04.2024.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele din apeluri, materialele cauzei, opiniile participanților la proces, Colegiul penal:

C O N S T A T Ă :

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, instanța de fond a constatat că inculpatul *Bulban Iurie ******, la data de 20 martie 2015, însuflând victimei Bezuțchi Sergiu faptul că este un cumpărător de bună credință și prezentându-i această faptă mincinoasă drept una adevărată, prin acest comportament dolosiv, bazat pe înșelăciune, l-a determinat pe Bezuțchi Sergiu să încheie cu el un contract de vânzare-cumpărare a apartamentului *****și a unei recipise simple, potrivit cărora Bezuțchi Sergiu îi transmitea lui dreptul de proprietate asupra acestui bun imobil contra sumei de 15000 euro, pe care el urma să o achite victimei în decurs de două luni de zile de la data semnării acestor documente, după care intrând în stăpânirea acestui bun imobil, în vederea realizării scopului său inițial de sustragere, neavând intenția de a executa acest angajament asumat, a gajat și ulterior a înstrăinat acest bun imobil diferitor persoane la prețuri mai mici prețului de piață a apartamentului nominalizat, ca rezultat dobândind ilicit, prin înșelăciune de la Bezuțchi Sergiu, apartamentul *****la prețul de 15000 euro, fără a-i achita până în prezent costul bunului imobil sau de a-i restitui bunul imobil în natură victimei, prin ce a cauzat ultimului un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 19.11.2020, a fost recunoscut vinovat Bulban Iurie de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și i s-a aplicat pedeapsă cu închisoare pe un termen de 8 (opt) ani cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a întreprinderilor economice pe un termen de 3 (trei) ani.

Termenul executării pedepsei cu închisoarea s-a calculat începând cu punerea în executare a sentinței rămase definitivă.

S-a admis integral, acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Bezuțchi Sergiu.

S-a încasat din contul inculpatului Bulban Iurie în beneficiul părții vătămate Bezuțchi Sergiu – 295.312,50 (două sute nouăzeci și cinci mii trei sute doisprezece lei, cincizeci bani) lei, cu titlu de compensare a prejudiciul material cauzat prin infracțiune.

S-a aplicat în privința lui Bulban Iurie măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi țara, pe un termen de 60 (șaizeci) zile, care va înceta de drept la punerea în executare a sentinței de condamnare.

Sentința instanței de fond în termen, a fost contestată cu apel de către avocatul Valentin Trișnevschi în interesele inculpatului Bulban Iurie, solicitând, admiterea apelului, casarea sentinței Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 19.11.2020, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru

prima instanță, prin care inculpatul Bulban Iurie să fie achitat în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală.

Consideră că sentința instanței de fond este pasibilă de a fi casată ca fiind neîntemeiată și ilegală, deoarece concluziile instanței cu privire la existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și a vinovăției inculpatului Bulban Iurie în comiterea acesteia sunt eronate și contrare probatoriului administrat, precum și a cadrului legal pertinent.

Arată, că potrivit art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, în coroborare cu art. 389 alin (1) Cod de procedură penală, ce reglementează, că sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe exacte cercetate de instanța de judecată, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost lichidate și apreciate corespunzător. Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu vor fi întemeiate pe presupuneri iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

Prin urmare, la adoptarea sentinței în prezenta cauză, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile normelor imperative enunțate.

De asemenea, contrar prevederilor art. 101 din Codul de procedură penală, instanța de fond nu a făcut o apreciere a fiecărei probe cercetate în ședință de judecată, din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, precum și a tuturor probelor în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, cu privire la învinuirea înaintată și acțiunile inculpatului, instanța limitându-se în a face o simplă expunere a declarațiilor inculpatului, părții vătămate și martorilor și a face niște concluzii cu caracter general referitor la existența faptului infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și a vinovăției inculpatului Bulban Iurie în săvârșirea acesteia.

Subliniază că în acțiunile lui Bulban Iurie lipsesc elementele infracțiunii de escrocherie prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

La fel, menționează că au fost ignorate prevederile pct. 5 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție privind sentința judecătorească nr.5 din 19.06.2006 și anume instanța de fond nu s-a bazat pe probe exacte, iar divergențele apărute nu au fost înlăturate și apreciate în modul corespunzător.

Astfel, reține că potrivit normelor codului de procedură penală și CEDO care prevede că dacă din probele administrate în cauză nu rezultă cu certitudine că inculpatul a săvârșit fapta pentru care a fost dedus judecătii, în favoarea acestuia operează principiul de drept „in dubio pro reo”, care se regăsește în art. 6 par. 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, și reflectă prezumția de nevinovăție, care, în general, este un drept protejat de CEDO și de Constituție, iar în particular constituie și o regulă a probatoriului prin postulatul menționat.

De asemenea, la data de 04.12.2020 sentința instanței de fond a fost contestată cu apel de către inculpatul Bulban Iurie, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței Judecătoria Bălți sediul Fălești din 19.11.2020 cu emiterea unei decizii de achitare.

În motivarea apelului declarat și-a manifestat dezacordul cu sentința instanței de fond, considerând-o ilegală și care urmează a fi anulată cu emiterea unei sentinței de achitare.

Consideră, că pentru ca acțiunile acestuia să fie pasibile încadrării în sfera componenței de infracțiune prevăzută de art.190 alin. (5) Cod penal, urma a fi dovedită prezenta scopului special de cupiditate.

Subliniază, că în cazul infracțiunii specificate de art. 190 Cod penal, prezența scopului de sustragere o demonstrează următoarele circumstanțe: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei care-și asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacției, circumstanță care în cazul meu de către organul de urmărire penală nu a fost dovedită lipsa de fundamentare economică și caracterul irealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități care aduce beneficii, îndreptate spre încasarea mijloacelor bănești necesare onorării angajamentului, fapt care nu a fost dovedit practic activitatea de antreprenor; prezentarea, la încheierea tranzacției, din numele unei persoane inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane, de care se folosește o altă persoană pentru a-și atinge interesele etc.

Totodată, conchide că, temeiul aplicării răspunderii potrivit art.190 Cod penal, apare în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile. Atunci când este vorba de două subiecte ale unui raport juridic, trebuie verificată înainte de toate ipoteza egalității lor în drepturi și numai dacă există indici care exced limitele încălcării normelor dreptului civil, atunci se justifică intervenția legii penale.

Arată, că doctrina juridică de specialitate elucidează că, normele de drept civil se aplică în cazul concurenței lor cu normele de drept penal, dacă: 1) există posibilitatea restabilirii valorii lezate prin infracțiune pe calea acțiunilor benevole ale subiectului care a lezat valoarea, ori pe calea acțiunii civile; 2) fapta a fost săvârșită în condițiile unui risc întemeiat (de exemplu, când prejudiciul este urmarea unei decizii economice nereușite ori când s-a mizat pe obținerea prea rapidă a unor beneficii etc.).

De asemenea, practica judiciară a demonstrat că, sub incidența legii penale trebuie să intre doar acele încălcări, care demonstrează rea-voința, fraudă, malversațiune din partea făptuitorului. Nu încapе îndoială că, atunci când făptuitorul folosește documente false, încheie tranzacții în numele unei persoane, își arogă funcții și calități pe care în realitate nu le are etc., își demonstrează rea-voința în raport cu victima.

Conchide că a acționat în baza de procură, prin urmare toate drepturile cât și obligațiile în esență revin mamei acestuia. Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezenței scopului de cupiditate. În același context, prezintă importanță și cercetarea altor circumstanțe, nu mai puțin importante: 1) maniera de comportament pe care făptuitorul a manifestat-o după ce i-au fost transmise bunurile; 2) făptuitorul acceptă să-i fie transmise bunurile pe care cu bună știință nu le va putea valorifica; 3) făptuitorul săvârșește acțiuni care demonstrează ne dorința de a-și executa angajamentele; 4) făptuitorul își asumă sistematic obligații pe care ulterior afirmă că nu este în stare să le îndeplinească etc.

Prin urmare, instanța de fond nu a reținut că acuzarea de stat nu a prezentat suficiente probe din care să rezulte că la momentul procurării de la partea vătămată a bunului în folosul altei persoane, inculpatul avea intenția să nu-și onoreze angajamentul asumat privind restituirea datoriei, urmărind scopul de cupiditate la dobândirea ilicită a mijloacelor bănești de la partea vătămată.

De asemenea, cât privește recipisa pretinsă de partea vătămată, aceasta urma să fie interpretată dacă ar fi abilă drept contract de împrumut care de asemenea urmează a fi soluționată în ordine de litigiu civil.

Astfel, consideră că în cazul examinat, faptele săvârșite de către inculpat nu sunt prevăzute de legea penală și de aceea nu constituie infracțiune, fiind un delict civil și reieșind din aceste prevederi legale instanța urma să emită o sentință de achitare.

Prin ordonanța din 20.12.2023, emisă de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Octavian Bodareu s-a dispus modificarea învinuirii inculpatului Bulban Iurie *****, a.n.*****, cetățean al R. Moldova, încriminându-i infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) CP - escrocheria, adică, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșite în proporții deosebit de mari. Aducerea la cunoștință inculpatului și apărătorului lui a ordonanței în cauză, explicându-i-se conținutul ei.

Procedura citării legale în instanța de apel a fost executată.

În ședința instanței de apel, *inculpatul Bulban Iurie* nu a recunoscut învinuirea care îi este încriminată, consideră că la caz s-au comis mai multe încălcări de procedură.

În ședința instanței de apel, *avocatul Aliona Rusnac în interesele inculpatului Bulban Iurie*, a solicitat admiterea apelurilor declarate atât de către inculpat cât și de apărător în interesele inculpatului pe motivele invocate în acestea, cu casarea sentinței instanței de fond, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu pronunțarea unei sentințe de achitare în privința inculpatului Bulban Iurie. Consideră, ca pe parcursul

examinării cauzei nu au fost stabilite elementele constitutive ale infracțiunii date. A mai indicat faptul că în cazul dat sunt prezente relații civile.

Procurorul participant Octavian Bodareu, a solicitat admiterea parțială a apelului declarat de către avocatul Valentin Trișnevschi în interesele inculpatului Bulban Iurie și de către inculpatul Bulban Iurie, din alte motive, casare sentinței instanței de fond și anume cu referire la reținerea faptei conform legii la data comiterii acesteia.

Partea vătămată Bezuçchi Serghei fiind citată legal nu s-a prezentat, Colegiul penal considerând posibilă examinarea prezentei cauze în lipsa părții vătămate.

Audiind participanții la proces, verificând argumentele invocate în apeluri prin prisma probelor administrate, precum și cercetând suplimentar probele solicitate de părți, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că apelurile inculpatului Bulban Iurie și a avocatului Valentin Trișnevschi în interesul inculpatului urmează a fi admise, cu casarea parțială a sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod procedură penală, *sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate.*

Conform art. 414 Cod de procedură penală, *(1) Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.*

Potrivit art. 415 alin. (1), pct. 2) Cod procedură penală, *(1) Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 2) admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.*

La fel, potrivit art. 409 Cod de procedură penală stipulează că, *(1) Instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces. (2) În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să*

examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

În conformitate cu art. 385 alin. (1), pct. 1)-4) Cod de Procedură Penală, (1) *La adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.*

Potrivit art. 389 alin. (1) Cod de Procedură Penală, (1) Sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Conform art. 394 alin. (1), pct. 5) Cod de Procedură Penală, (5) Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: 5) încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, motivele pentru modificarea învinuirii dacă la judecată s-a efectuat așa ceva.

În conformitate cu art. 325 Cod de Procedură Penală, (1) Judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Cu titlu preliminar, Colegiul penal reține că, prin rechizitoriu, Bulban Iurie a fost pus sub învinuire pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod Penal, *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum și determinarea persoanei de a încheia un act juridic prin comportament dolosiv. faptă, care a cauzat daune în proporții deosebit mari persoanei.*

Or, instanța de fond a reținut că la momentul comiterii faptei – 20 martie 2015 constituia infracțiune prevăzută la art. 190 alin. (1) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, iar cea prevăzută la art. 190 alin. (5) Cod penal, acțiunile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3) săvârșite în proporții deosebit de mari.

Prin Legea pentru modificarea unor acte legislative nr.179 din 26.07.2018 (în vigoare 17.08.2018) Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.309-320, din 17.08.2018, la art.190 Cod penal: în dispoziția alineatului (1), textul “înșelăciune sau abuz de încredere” se substituie cu textul “inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”.

Așadar, la 26 iulie 2018, a fost adoptată o nouă redacție a alin.(1) din art.190 Cod penal, expus în felul următor „Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”.

Prin urmare, instanța de judecată a ajuns la concluzia că vina inculpatului Bulban Iurie în săvârșirea infracțiunii lui incriminată este dovedită pe deplin, fiind calificată just în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, conform semnelor calificative – escrocheria, adică *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum și determinarea persoanei de a încheia un act juridic prin comportament dolosiv, faptă care a cauzat daune în proporții deosebit de mari persoanei.*

În continuare, potrivit ordonanței din 20.12.2023, emisă de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Octavian Bodareu și înaintată în instanța de apel la ședința de judecată din 20.12.2023, s-a dispus modificarea învinuirii inculpatului Bulban Iurie *****, a.n.*****, cetățean al R. Moldova, încriminându-i infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) CP - *escrocheria, adică, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșite în proporții deosebit de mari.* Aducerea la cunoștință inculpatului și apărătorului lui a ordonanței în cauză, explicându-i-se conținutul ei.

Instanța de apel, din analiza textuală a ordonanței de modificare a învinuirii din 20.12.2023 și a sentinței Judecătorei Bălți sediul Fălești din 19.11.2020 atestă că faptele de săvârșirea cărora se învinuiește Bulban Iurie ***** au fost încadrate potrivit conținutului legal al art. 190 Cod penal, în redacția modificărilor operate prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018 – „*prin inducerea în eroare*” și „*prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase*”.

Totuși, Colegiul Penal relevă că potrivit art. 8 din Codul penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Aspectele evidențiate mai sus prezintă importanță deosebită, deoarece rolul lor este acela de a determina în final încadrarea juridică a faptei imputabilă inculpatului, atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecării acestui dosar, determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește cu fiecare ocazie posibilă că echitatea unei proceduri se apreciază în

raport cu ansamblul acesteia. Vorbind despre importanța încadrării juridice a unei fapte, Colegiul penal face trimitere la dispozițiile art. 6 § 3 lit. a) din Convenție, care exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „acuzății” aduse persoanei deferite judecării. Principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu.

În sensul art. 296 Cod de procedură penală, rechizitoriul este actul de sesizare al instanței de judecată, care este compus din două părți: expunerea și dispozitivul. Expunerea cuprinde informații despre fapta și persoana în privința căreia s-a efectuat urmărirea penală, analiza probelor care confirmă fapta și vinovăția învinuitului, argumentele invocate de învinuit în apărarea sa și rezultatele verificării acestor argumente, circumstanțele care atenuază sau agravează răspunderea învinuitului, precum și temeiurile pentru liberarea de răspundere penală conform prevederilor art. 53 din Codul penal dacă se constată asemenea temeiuri. Dispozitivul cuprinde date cu privire la persoana învinuitului și formularea învinuirii care i se incriminează cu încadrarea juridică a acțiunilor lui și mențiunea despre trimiterea dosarului în instanța judecătorească competentă. În completarea ultimei sintagme de mai sus, urmează de concretizat că, prin „încadrarea juridică” a acțiunilor inculpatului se are în vedere determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală, după cum se menționează în art. 113 din Codul penal. Componenta de infracțiune constituie un tot întreg, format din patru semne corespunzătoare celor patru elemente ale componentei de infracțiune – obiectul și latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă. Semnul componentei de infracțiune reprezintă o însușire, o proprietate generală a componentei de infracțiune, de ordin obiectiv sau subiectiv, prezentă în cadrul fiecărei infracțiuni de o anumită categorie ce are importanță juridică la calificarea faptei drept o infracțiune concretă.

Instanța de apel remarcă că, prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare la 17 august 2018, norma de incriminare din această cauză – art. 190 Cod penal, a fost modificată, după cum urmează: „4. În dispoziția alineatului (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” se substituie cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”; în dispoziția alineatului (2), litera c) se exclude.”

Așadar, după 17 august 2018, alin. (1) din art. 190 Cod penal, avea următorul cuprins: „Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, care se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani”.

Iar până la operarea modificărilor, art. 190 CP avea următorul conținut: (1) Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane *prin înșelăciune sau abuz de încredere*, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

Deci, din conținutul rechizitoriului întocmit la data de 30.10.2018 dar și a sentinței Judecătoria Bălți sediul Fălești din 19.11.2020 rezultă că, atât acuzarea de stat, cât și instanța de judecată au încadrat acțiunile inculpatului Bulban Iurie ***** în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, reținând faptele potrivit calificativelor din redacția nouă a dispoziției art. 190 Cod penal.

În acest sens, rezultă faptul că prima instanță, la judecarea cauzei nu a ținut cont că fapta incriminată inculpatului Bulban Iurie ***** a fost comisă la 20.03.2015, adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la art. 190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018.

Colegiul penal statuează că în pct.23 al deciziei Curții Constituționale nr.126 din 15 noiembrie 2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 190 alin. (1) din Codul penal este menționat: ”Curtea admite că prin noua redacție a articolului 190 alin. (1) din Codul penal a fost detaliată latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie, legislatorul urmărind scopul eliminării acestei interpretări extensive defavorabile.”

Or, prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din data de 17.08.2018, infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată, dar a fost concretizată latura obiectivă a acesteia prin modalități alternative de comitere a faptei prejudiciabile. Respectiv, a fost modificată dispoziția art.190 Cod Penal și anume în dispoziția alineatului (1), textul *”înșelăciune sau abuz de încredere”* se substituie cu textul *”inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului*

juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”.

În aceste circumstanțe, se atestă că în acțiunile inculpatului au fost reținute semnele calificative ale infracțiunii de escrocherie potrivit redacției noi, care la acel moment (20.03.2015) nu erau prevăzute de legea penală.

Sub acest aspect, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, cercetate și verificate în instanța de apel, Colegiul Penal a constatat în conformitate cu art. 385 alin. (1), pct. 1)-14) Cod procedură penală că: **Bulban Iurie** *****, aflând că cet. **Bezuțchi Serghei** ***** deține în proprietatea sa un apartament amplasat în ***** pe care dorește să-l vândă, intenționat, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că victima **Bezuțchi Serghei** ***** îl cunoaște de o perioadă îndelungată de timp ca consătean, față de care avea încredere deplină, însuflându-i acestuia faptul că este un cumpărător de bună credință, la data de 20 martie 2015, prin înșelăciune, l-a determinat pe **Bezuțchi Serghei** ***** să încheie cu el un contract de vânzare-cumpărare a apartamentului n***** și o recipisă simplă, potrivit căreia **Bezuțchi Serghei** îi transmitea lui dreptul de proprietate asupra acestui bun imobil contra sumei de 15000 euro, echivalentul a sumei de 294412,5 lei MD, pe care el urma să i-o achite victimei **Bezuțchi Serghei** în decurs de două luni de zile de la data semnării acestor documente, după care intrând în stăpânirea acestui bun imobil, în vederea realizării scopului său inițial de sustragere, neavând intenția de a executa acest angajament asumat, a gătat și ulterior a realizat acest imobil diferitor persoane la prețuri mai mici prețului de piață a apartamentului nominalizat, ca rezultat dobândind ilicit, prin înșelăciune de la cet. **Bezuțchi Serghei** *****, apartamentul n***** la prețul de 15000 euro, echivalentul a sumei de 294412,5 lei MD, fără de a-i achita pînă în prezent costul imobilului sau de a-i restitui imobilul în natură victimei, prin ce a cauzat părții vătămate **Bezuțchi Serghei** ***** un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în valoare totală de 294412,5 lei MD.

Astfel, inculpatul **Bulban Iurie** ***** a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) din Codul penal, după indicii calificativi: *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșite în proporții deosebit de mari.*

Prezenta cauză a fost examinată în procedură generală, inculpatul **Bulban Iurie** nu a recunoscut cele incriminate prin rechizitoriu.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat instanța de apel o apreciază ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea

declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificate ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Prin urmare, vinovăția inculpatului Bulban Iurie ***** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal se confirmă prin probele cercetate de instanța de fond și suplimentar de instanța de apel și anume:

Declarațiile *părții vătămate Bezuchhi Serghei* depuse în instanța de fond la data de 12.03.2019, unde a declarat că pe Bulban Iurie îl cunoaște din copilărie. Până la conflictul în cauză au fost prieteni buni, din care cauză a fost de acord să perfecteze actele pe apartament pentru al ajuta. La începutul anului 2015 s-a întâlnit cu Bulban Iurie care i-a comunicat că practică activitate de antreprenor dar are careva dificultăți, motiv pentru care l-a rugat să-i împrumute niște bani. Deși se cunoșteau din copilărie nu putea să-l ajute pe Bulban Iurie întrucât nu dispunea de bani, declarându-i ultimului că intenționează să vândă apartamentul și în situația în care îl va înstrăina va încerca să-l ajute. Atunci Bulban Iurie i-a propus să-i transmită apartamentul lui, el îl va înstrăina, iar peste două luni îi va restitui suma de 15000 euro, propunere pe care el a acceptat-o. În luna martie 2015 din nou s-a întâlnit cu Bulban Iurie. Atunci acesta a scris o recipisă prin care s-a obligat în termen de două luni de zile să-i achite în contul apartamentului 15000 Euro. Tot atunci a fost încheiat contract de vânzare cumpărare a apartamentului, autentificat notarial, părți a contractul fiind el Bezuchhi Sergiu în calitate de „vînzător” și mama lui Bulban Iurie în calitate de cumpărător, ultima fiind reprezentată prin procură de Bulban Iurie. La expirarea termenului indicat în procură Bulban Iurie nu i-a restituit banii, deși a vîndut apartamentul. Mai mult, acesta nu i-a achitat prețul apartamentului nici până în prezent. De fiecare dată când îi cerea lui Bulban Iurie să-i achite datoria, ultimul făcea promisiuni goale, evitând sub diferite pretexte achitarea prețului apartamentului (f.d.65-67, vol. II).

Declarațiile *martorului* *****date în instanța de fond la data de 15.04.2019, prin care a declarat că în anul 2015, la el s-a adresat Bulban Iurie cu rugămintea de a-i împrumuta niște bani. Întrucât în acea perioadă dispunea de bani i-a împrumutat fie 7000 fie 9000 euro, suma exactă nu își o amintește. La acordarea împrumutului Bulban Iurie a gajat un apartament situat pe str. Ștefan cel Mare 4/d din or. Fălești și anume împreună au mers la notarul Leonid Tatian, unde apartamentul menționat supra a fost scris pe numele lui în schimbul sumei împrumutate, convenind că la expirarea termenul împrumutului Bulban Iurie îi va întoarce banii iar el îi va restitui apartamentul. La expirarea termenului Bulban Iurie s-a prezentat la biroul notarial împreună cu două persoane, una de gen feminin și una de gen masculin. La propunerea lui Bulban Iurie el a transcris apartamentul pe numele persoanei de gen feminin, în schimb primind banii împrumutați lui Bulban Iurie. Astfel el a primit înapoi banii împrumutați lui Bulban Iurie, iar apartamentul gajat a fost înregistrat pe numele persoanei de gen feminin. După tranzacția în cauză pe Bulban Iurie nu l-

a mai văzut. Menționează că apartamentul care a constituit obiectul tranzacției era într-o stare dezastruoasă (f.d.74-75, vol. II).

Declarațiile **martorului** *****date în instanța de fond la data de 19.06.2019, care a declarat că, aproximativ patru ani în urmă a cumpărat apartamentul situat în or. Fălești str. Ștefan cel Mare 4/d nr. 42. Discuția referitor la cumpărarea apartamentului a fost purtată telefonic cu Bulban Iurie dar de iure imobilul a fost procurat de la un bărbat cu prenumele *****, care era înscris în acte ca proprietar. Contractul de vânzare cumpărare a fost perfectat la biroul notarial între ea și persoana cu prenume *****. Ulterior ea a vândut acest apartament (f.d.89-90, vol. II).

La fel, în confirmarea vinovăției inculpatului Bulban Iurie vin și probele scrise ale cauzei penale cercetate în instanța de fond și suplimentar în cea de apel și anume prin procesul verbal de constatare din 18.07.2017, potrivit căruia în baza prevederilor privind constatarea cazului în următoarele circumstanțe: la data de 14.07.2017 în adresa SUP a parvenit de la Direcția „Nord” al INI al IGP cu nr. de intrare 3665 materialul privind faptul că în perioada anului 2015 cet. Bulban Iurie *****, a.n.1970, originar s. ***** r-nlui Fălești, a însușit ilegal prin înșelăciune și abuz de încredere bani în sumă de 15000 euro de la cet. Bezuchchi Sergiu *****, a.n.*****, loc. s. ***** r-nul Fălești, după care a dispărut într-o direcție necunoscută (f.d.57, vol. I); petiția depusă de Bezuchchi Sergiu la data de 26.06.2017; copia recipisei din 20.03.2015, potrivit căreia Bulban Iurie a primit de la Bezuchchi Sergiu 15000 Euro, pe care se obligă să-i restituie timp de două luni, de la 20.03.2015 până la 20.05.2015 (f.d. 66, vol. I); ordonanța de ridicare din 07.08.2017, potrivit căreia s-a dispus ridicare de la *****- arhivar cadastru în scopul descoperirii – dosarul cadastral nr. 43011225018 (f.d.72, vol. I) și procesul-verbal de ridicare din 07.08.2017 (f.d.73, vol. I) și procesul verbal de confruntare dintre Bulban Iurie și partea vătămată Bezuchchi Serghei din data de 22.09.2018 (f.d.125, vol. I).

În confirmarea vinovăției lui Bulban Iurie instanța de apel admite în calitate de probe și copia contractului de vânzare-cumpărare nr. 1688 din 20.03.2015, autentificat de către notarul public Șoldan Iurie, potrivit căruia Bezuchchi Sergiu în calitate de „vînzător” a vândut lui Bulban Iurie care acționa în interesul lui ***** (în bază de procură), în calitate de „cumpărător” ***** (f.d. 81-82, vol. I); copia contractului de vânzare-cumpărare din 25.03.2015, autentificat de către notarul public Tatian Leonid, potrivit căruia Bulban Maria, reprezentată în bază de procură de către Bulban Iurie, în calitate de „vînzător” a vândut lui ******, în calitate de „cumpărător” ***** (f. d. 86, vol. I) și contractul de vânzare-cumpărare nr. 5716 din 05.05.2015, autentificat de către notarul public Tatian Leonid, potrivit căruia ******, în calitate de „vînzător” a vândut lui *****, în calitate de „cumpărător” ***** (f.d.90-91, vol. I).

La fel instanța de apel menționează despre ordonanța de ridicare cu procesul verbal de ridicare din 09.10.2018, fiind ridicat: dosarul cadastral al bunului imobil cu nr. 4301225.018.01.042 (f.d.126-127, vol. I) și copia raportului de evaluare nr. 294-10/18 din 12.10.2018, potrivit căruia valoarea de piață a apartamentului nr. 42 amplasat în or. Fălești str. Ștefan cel Mare 4/d, la situația din 20 martie 2015, constituia 304.000,00 lei (f.d.132-174, vol. I).

În continuare, Colegiul Penal menționează că, conform art. 24 alin. (3) Codul de procedură penală, părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură.

Conform art. 314 alin. (1) și (3) Codul de procedură penală, instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele prezentate de părți sau administrate la cererea acestora, inclusiv să audieze inculpații, părțile vătămate, martorii, să cerceteze corpurile delictive, să dea citire rapoartelor de expertiză judiciară, proceselor-verbale și altor documente, precum și să examineze alte probe prevăzute de prezentul cod. Derogări de la condițiile menționate în alin.(1) și (2) pot fi admise doar în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Nemijlocirea procesului de cercetare a probelor de către instanța de judecată care judecă cauza în fond constă în cercetarea în direct, sub toate aspectele a probelor prezentate în instanță de părți sau administrate de către instanță la cererea părților. Nemijlocirea cercetării probelor constă în aceea că: 1) instanța își întemeiază concluziile sale doar pe acele date factologice care au fost cercetate de ea, constatate și percepute nemijlocit; 2) sentința poate fi întemeiată doar pe probele cercetate și apreciate în ședința de judecată, 3) probele dobândite în cadrul urmăririi penale nu pot fi puse la baza sentinței, dacă nu au fost cercetate în ședința de judecată cu participarea părților. Sentința de condamnare poate fi adoptată doar dacă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost dovedită prin ansamblul de probe cercetate nemijlocit de către instanța de fond. Sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, sau în mod exclusiv ori în principal pe declarațiile martorilor, depuse în timpul urmăririi penale și citite în instanța de judecată în lipsa lor.

Contradictorialitatea este unul din principiile fundamentale care guvernează procedura penală, în deosebi la faza de judecare a cauzei. În fața instanței apar două părți egale – partea acuzării și partea apărării, care trebuie asigurate de către instanță cu posibilități egale de a-și realiza pozițiile sale, adică urmează a fi asigurat principiul egalității armelor. Jurisprudența CEDO în nenumărate cazuri a accentuat că egalitatea armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o

situație mai dezavantajată în raport cu partea opusă. Între părți trebuie să se mențină un echilibru corect (Hot CEDO din 24 februarie 1994, cauza De Haes Gijssels contra Belgiei). Totuși, acest principiu nu este unul absolut, dar poate fi suspus unor limitări și restrângeri.

Așadar, în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26 iulie 2018 în vigoare din 17.08.2018, totodată redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, acțiunile făptuitorului urmează a fi încadrate *conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei*, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

Astfel, Instanța de apel cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, stabilește că acțiunile inculpatului Bulban Iurie ***** cuprind elementele constitutive ale art. 190 alin. (5) din Codul penal, după indicii calificativi: *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșite în proporții deosebit de mari*.

Colegiul penal reține că fapta comisă de Bulban Iurie a atentat la *obiectul juridic special* al infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal, are un caracter complex.

Astfel, *obiectul juridic principal* al infracțiunii îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile. *Obiectul juridic secundar* al acestei infracțiuni îl constituie relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și la minimul necesar de încredere.

Obiect material al escrocheriei îl pot constitui bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor, precum și drepturile asupra acestora, dobândite în mod ilicit. Iar drepturile dobândite ilicit asupra bunurilor vor constitui obiect material al escrocheriei doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

Obiect al infracțiunii în speță îl constituie mijloacele financiare în sumă de 15000 euro, echivalentul a sumei de 294412,5 lei MD, obținute prin înșelăciune și abuz de încredere de la partea vătămată Bezuçchi Sergiu.

Instanța de apel reține că *latura obiectivă* a infracțiunii prevăzute la art. 190 CP are următoarea structură: fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni (inacțiuni): a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înșelăciune sau abuz de încredere; 2) urmările prejudiciabile sub forma

prejudiciului patrimonial efectiv; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Elementul material se realizează prin acțiunea de dobândire ilicită a bunurilor de la victime, fiind întregit cu altele două, conținute în textul normei de incriminare - înșelăciune sau abuz de încredere.

Prin dobândire ilicită a bunurilor, legiuitorul prezumă un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține (pentru sine sau pentru altul) transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptului asupra acestora.

Prin intermediul înșelăciunii sau al abuzului de încredere făptuitorul exercită o influențare psihică asupra conștiinței și voinței victimei care, ca și cum cedând bunurile sale făptuitorului, presupune în mod eronat că ultimul este îndrituit a le lua. În astfel de situații nu se pune la îndoială că se lezează libertatea manifestării de voință, concretizată în facultatea persoanei de a adopta, în mod nestingherit, decizii privind dispunerea de bunurile care se află în posesia sa. Deși, în aparență, victima își transmite bunurile benevol către făptuitor, aceasta nu este decât o „prezentare scenică” făcută cu scopul de a demonstra celor din jur (deseori, inclusiv „martorilor oculari” care fac parte din același grup infracțional) caracterul „legitim” al tranzacției efectuate.

Înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului -denaturarea informațiilor despre sine, despre apartenența de bunuri, dezinformarea victimei privitor la marfă, contra prestație, calitate, preț, echivalent etc.; utilizarea unor împrujurări, echipamente, documente fictive sau false; ascunderea unor informații, fapte, împrujurări obligatorii pentru comunicare victimei ș.a.; în funcție de circumstanțele faptei, înșelăciunea poate lua forma scrisă de realizare, verbală, electronică sau alta, fapt care nu are relevanță pentru existența infracțiunii de escrocherie. Prin oricare dintre cele două modalități - înșelăciunea sau abuzul de încredere, acțiunea făptuitorului este îndreptată la inducerea victimei în eroare, prin crearea unei false reprezentări a realității, indiferent de mijloacele utilizate, cu scopul obținerii transiterii voite, sie ori altei persoane, a bunului sau dreptului asupra lui, ce aparține celui supus manoperelor frauduloase.

La încadrarea juridică a infracțiunii de escrocherie nu are importanță metoda înșelăciunii și mijloacele utilizate, important este ca acestea să fie îndreptate scopului de sustragere, iar victima să fie indusă în eroare și să ajungă la o reprezentare greșită a unei situații sau împrujurări, determinante transiterii voite a bunului.

Cea de-a doua modalitate sub care se desfășoară acțiunea adiacentă în cazul infracțiunii specificate la art.190 CP - este abuzul de încredere. În ipoteza abuzului de încredere, făptuitorul exploatează raporturile de încredere care sau stabilit între

el și victimă. În cazul infracțiunii prevăzute la art.190 CP, abuzul de încredere nu poate fi privit ca modalitate a înșelăciunii. Din aceste considerente, este necesară punctarea criteriilor ce individualizează abuzul de încredere în raport cu înșelăciunea: - abuzul de încredere întotdeauna presupune o relație specială dintre făptuitor și victimă. O relație având la bază încrederea între cei doi, condiționată de existența între ei a unor raporturi contractuale, a afecțiunii reciproce, ori de autoritatea funcției pe care o ocupă făptuitorul etc.; - abuzul de încredere presupune întotdeauna formarea unui climat de încredere de către făptuitor. Acest proces necesită, de regulă, premeditare și o durată comparativ mai lungă. Spre deosebire de înșelăciune, în ipoteza abuzului de încredere nu poate fi concepută săvârșirea spontană a infracțiunii, fără o etapă de pregătire relativ îndelungată; - înșelăciunea, ca modalitate a acțiunii adiacente în cadrul faptei prejudiciabile prevăzute la art.190 CP, comportă suficiență prin ea însăși. Nu necesită a fi secundată de realizarea subsecventă a abuzului de încredere, pentru a asigura dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în contrast, abuzul de încredere este autosuficient în rare situații. De cele mai dese ori, trebuie secundat de înșelăciune, ca factor de sustentație pentru abuzul de încredere; - în cazul abuzului de încredere, este mai vădit concursul victimei la realizarea intenției infracționale a făptuitorului. De fapt, victima prognozează deficient conduita făptuitorului, ignorând elementara precauție. Activismul făptuitorului se manifestă doar cu prilejul obținerii încrederii victimei. După care totul se desfășoară ca și cum de la sine, fără o influențare sesizabilă din partea făptuitorului.

Colegiul penal reține că infracțiunea specificată la art. 190 CP este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință.

Astfel, Colegiul Penal a constatat că *Bulban Iurie ******, aflând că *cet. Bezuchchi Serghei ****** deține în proprietatea sa un apartament amplasat în ***** pe care dorește să-l vândă, intenționat, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că victima *Bezuchhii Serghei ****** îl cunoaște de o perioadă îndelungată de timp ca consătean, față de care avea încredere deplină, însuflându-i acestuia faptul că este un cumpărător de bună credință, la data de 20 martie 2015, prin înșelăciune, l-a determinat pe *Bezuchchi Serghei ****** să încheie cu el un contract de vânzare-cumpărare a apartamentului n***** și o recipisă simplă, potrivit căroră *Bezuchchi Serghei* îi transmitea lui dreptul de proprietate asupra acestui bun imobil contra sumei de 15000 euro, echivalentul a sumei de 294412,5 lei MD, pe care el urma să i-o achite victimei *Bezuchchi Serghei* în decurs de două luni de zile de la data semnării acestor documente, după care intrând în stăpânirea acestui bun imobil, în vederea realizării scopului său inițial de sustragere, neavând intenția de a executa acest

angajament asumat, a gătat și ulterior a realizat acest imobil diferitor persoane la prețuri mai mici prețului de piață a apartamentului nominalizat, ca rezultat dobândind ilicit, prin înșelăciune de la cet. Bezuțchi Serghei *****, apartamentul n***** la prețul de 15000 euro, echivalentul a sumei de 294412,5 lei MD, fără de a-i achita până în prezent costul imobilului sau de a-i restitui imobilul în natură victimei, prin ce a cauzat părții vătămate Bezuțchi Serghei ***** un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în valoare totală de 294412,5 lei MD.

Astfel, realizarea de către inculpat a înșelăciunii și abuzului de încredere, care a produs daune în proporții deosebit de mari, s-a exprimat prin faptul că acesta a dobândit ilicit, prin înșelăciune de la cet. Bezuțchi Serghei *****, apartamentul n***** la prețul de 15000 euro, echivalentul a sumei de 294412,5 lei MD, fără de a-i achita până în prezent costul imobilului sau de a-i restitui imobilul în natură victimei.

Drept urmare, se atestă că în rezultatul acțiunilor directe și nemijlocite ale inculpatului Bulban Iurie părții vătămate Bezuțchi Serghei, i-au fost cauzat un prejudiciu în proporții deosebit de mari.

În corespundere cu art. 126 alin. (1¹) Cod Penal, se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Astfel, la data comiterii prezentei infracțiuni, suma prejudiciului cauzat prin infracțiunea de 294412,5 lei MD, constituia proporții deosebit de mari.

În aceste circumstanțe, instanța de apel relevă că, toate aceste acțiuni demonstrează realizarea în întregime de către inculpat a laturii obiective a infracțiunii imputate, sub formă de fapt consumat.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 CP se caracterizează, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate.

Deci, în planul laturii subiective se reține că din probatoriul cercetat în cadrul ședinței de judecată rezultă cu certitudine că inculpatul Bulban Iurie, a acționat cu intenție directă, urmărind scopul de cupiditate, și anume acela de a dobândi prin înșelăciune și abuz de încredere mijloacele bănești, asigurând partea vătămată că în decursul a două luni îi va restitui *costul imobilului sau de a-i restitui imobilul în natură victimei.*

Subiectul infracțiunii este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a împlinit vârsta de 14 ani, fapt întrunit de inculpatul Bulban Iurie.

De altfel, în urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept, cât și a argumentelor apărătorului în interesele inculpatului Bulban Iurie, expuse în cererea de apel, instanța de apel ajunge la concluzia că lipsesc careva dubii sau bănuieli care ar putea pune la îndoială vinovăția inculpatului Bulban Iurie în comiterea faptei incriminate.

Astfel, instanța de judecată conchide că vinovăția inculpatului Bulban Iurie în săvârșirea infracțiunii incriminate a fost demonstrată pe deplin.

Cât privește argumentele expuse de apărător în cererea de apel, Colegiul penal le respinge ca nefondate și lipsite de suport factologic.

În aspectul dat, Colegiul penală constată că, de fapt, acțiunile infracționale comise de Bulban Iurie ***** se subscriu în continuare infracțiunii de escrocherie, nefiind decriminalizate, nefiind posibil de agravat situația inculpatului în sensul incriminat prin ordonanța de modificare a învinuirii în instanța de apel din 20.12.2023 (f.d. 98, vol. III).

Raționamentele de mai sus se fundamentează pe prevederile art.10 alin. (1) Cod penal, potrivit căroră se reglementează, că doar legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusive asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale, iar potrivit alin.(2) se indică, că legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Colegiul penal consideră că reieșind din prevederile art.10 Cod penal, al Legii nr.179 din 26.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative, în vigoare din 17.08.2018, prin care au survenit noile modificări la art.190 Cod penal RM, expuse mai sus în conținutul prezentei decizii, acțiunile infracționale comise de Bulban Iurie la data de 20.03.2015, se subscriu ideal normei prevăzute de legiuitor la art. 190 alin. (5) Cod penal în componența la momentul comiterii faptei respective de către inculpat în următoarele circumstanțe:

Bulban Iurie *****, aflând că cet. Bezuçchi Serghei ***** deține în proprietatea sa un apartament amplasat în ***** pe care dorește să-l vândă, intenționat, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că victima Bezuçchii Serghei ***** îl cunoaște de o perioadă îndelungată de timp ca consătean, față de care avea încredere deplină, insuflându-i acestuia faptul că este un cumpărător de bună credință, la data de 20 martie 2015, prin înșelăciune, l-a determinat pe Bezuçchi Serghei ***** să încheie cu el un contract de vânzare-cumpărare a apartamentului n***** și o recipisă simplă, potrivit căroră Bezuçchi Serghei îi transmitea lui dreptul de proprietate asupra acestui bun imobil contra sumei de 15000 euro, echivalentul a sumei de 294412,5 lei MD, pe care el urma să

i-o achite victimei Bezuțchi Serghei în decurs de două luni de zile de la data semnării acestor documente, după care intrând în stăpânirea acestui bun imobil, în vederea realizării scopului său inițial de sustragere, neavând intenția de a executa acest angajament asumat, a gajat și ulterior a realizat acest imobil diferitor persoane la prețuri mai mici prețului de piață a apartamentului nominalizat, ca rezultat dobândind ilicit, prin înșelăciune de la cet. Bezuțchi Serghei *****, apartamentul n***** la prețul de 15000 euro, echivalentul a sumei de 294412,5 lei MD, fără de a-i achita până în prezent costul imobilului sau de a-i restitui imobilul în natură victimei, prin ce a cauzat părții vătămate Bezuțchi Serghei ***** un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în valoare totală de 294412,5 lei MD.

Prin acțiunile sale intenționate, *Bulban Iurie ****** a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal al Republicii Moldova - escrocheria, adică *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșite în proporții deosebit de mari.*

Reieșind din cele menționate supra, Colegiul penal va admite doar în acest sens apelurile inculpatului Bulban Iurie ***** și a avocatului Valentin Trișnevschi în interesul inculpatului, iar ce ține de solicitarea privind achitarea, nu pot fi admise, atâta timp cât vina după cum s-a menționat supra a fost confirmată prin probele prezente în materialele cauzei penale, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat, instanța o apreciază ca fiind o poziție de apărare în scopul eschivării de la răspunderea penală pentru faptele ilicite ce au fost dovedite și reținute în sarcina acestuia, totodată nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea persoanei.

Nu poate fi reținută invocarea apelantului cu privire la faptul, că învinuirea înaintată este una neclară, ne concretă și neprecisă, or, atât în rechizitoriu, cât și în ordonanța de modificare a învinuirii circumstanțele comiterii faptei prejudiciabile au fost expuse concret, or, după cum s-a menționat supra, prin modificările operate prin Legea nr.179 din 26 iulie 2018 în vigoare din 17.08.2018, nu s-au de criminalizat acțiunile infraționale prevăzute la art.190 Cod penal, ci doar au fost înlocuite sintagmele prea generale cu fapte prejudiciabile, metode și mijloace de comitere a escrocheriei mai concrete, mai clare. Astfel, redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infrațional al faptei, acțiunile infraționale comise de Bulban Iurie ***** se subscriu în continuare infracțiunii de escrocherie.

De asemenea, cu privire la invocarea părții apărării privind achitarea inculpatului Bulban Iurie pe motivul existenței la caz a unor relații civile, Colegiul penal va rămâne solidar cu motivarea instanței de fond, care analizând întregul set probatoriu prezentat și susținut de acuzatorul de stat în fața instanței de judecată, a reținut, că emiterea unei sentințe de achitare contravine actului de sesizare a instanței de judecată, or, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept

civil urmează a fi percepută corect, luând în considerație două aspecte de maximă importanță și anume: atitudinea persoanei față de faptul transmiterii lui a bunului și disponibilitatea efectivă a acestuia de a-și executa angajamentele asumate, astfel notând că acțiunile inculpatului au depășit limitele cadrului civil, trecând în sfera de acțiune a Codului penal. Limita între un acord civil și o componentă de infracțiune este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin abuz de încredere și înșelăciune.

Totodată, lipsa intenției infracționale la momentul intrării în raporturi juridice civile nu presupune excluderea posibilității trecerii pe parcurs a raporturilor civile în sfera penalului. Sub incidența legii penale trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează rea-voința, fraudă, malversațiunea din partea făptuitorului, iar atunci când făptuitorul folosește documente false, încheie tranzacții în numele unei persoane juridice inexistente, își arogă funcții și calități pe care în realitatea nu le are, își demonstrează rea-voința în raport cu victima.

Nu poate fi reținut motivul că între inculpat și partea vătămată sunt relații civile, or, victima a transmis benevol suma de bani către inculpat sub influența înșelăciunii și abuzului de încredere, inculpatul fiind cunoscut cu partea vătămată.

Colegiul arată că prin comportamentul inculpatului se demonstrează că acesta până la momentul intrării în posesie a banilor, urmărea scopul însușirii acestora fără a executa angajamentul asumat, neavând intenția de a-i restitui, or, până în prezent, având destul timp de a restitui suma împrumutată, nu a restituit-o ci a indicat faptul că personal nu a fost parte a tranzacției de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 42 amplasat în or. Făleşti, str. Ștefan cel Mare 4/d, doar în baza de procură a reprezentat-o pe mama sa în calitate de cumpărător, ulterior vânzător, de asemenea indicând că suma de 15000 euro nu are nimic comun cu tranzacția apartamentului.

Or, în opinia Colegiului, toate aceste acțiuni constituie în sine niște acțiuni întreprinse de inculpat în scopul de a se eschiva de răspunderea penală.

Cu referire la pedeapsa ce urmează a fi stabilită inculpatului Bulban Iurie, Colegiul Penal menționează că potrivit prevederilor art. 61 alin.(1) din Codul penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Iar, potrivit alin.(2) al aceleiași dispoziții legale, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Conform art. 75 alin. (1) din Codul penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Iar potrivit alin. (2) al aceleiași dispoziții legale o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Astfel, din dispozițiile art. 75 alin. (1) Codul penal, se desprind trei criterii generale cu valoare de principiu. Pedepsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată.

Ca urmare, pedeapsa penală este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal. Iar, individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

După această clarificare, instanța accentuează că pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului Penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa

antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Cu privire la personalitatea inculpatului Bulban Iurie, se reține faptul că ultimul este fără antecedente penale, infracțiunea comisă este una din categoria celor deosebit de grave (art. 16 alin. (5) Cod penal (legea în vigoare la momentul comiterii infracțiunii)), are la întreținere doi copii minori (Vol. I, f. d. 188), nu este angajat în câmpul muncii și la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află.

Ținând cont de circumstanțele expuse supra, de scopul pedepsei penale, personalitatea inculpatului, Colegiul penal conchide că lui Bulban Iurie, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) CP, urmează a-i fi stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a întreprinderilor economice pe un termen de 3 (trei) ani.

La stabilirea tipului de penitenciar, Colegiul penal a ținut cont de faptul că potrivit art.72 alin.(4) Cod Penal, în penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, săvârșite cu intenție.

În context, pedeapsă sub formă de închisoare cu executare este legală, întemeiată și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Colegiul Penal menționează că la caz, doar o pedeapsă privativă de libertate este echitabilă, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Relevant, este faptul că pedeapsa sub formă de închisoare este aplicabilă la caz, și va duce la realizarea scopurilor sancțiunii, astfel contribuind la reeducarea inculpatului, la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire sociale, principiile morale și atingerii scopului pedepsei penale.

Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Pedeapsa prea blândă va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.

La opinia Colegiului penal, pedeapsa stabilită pentru inculpatul Bulban Iurie, cu respectarea prevederilor legale, este echitabilă faptei infracționale săvârșite, fiind în corespundere cu împrejurările cauzei.

În aspectul celor menționate mai sus Colegiul penal convine că apelul avocatului Valentin Trișnevschi în interesele inculpatului Bulban Iurie și apelul inculpatului Bulban Iurie, declarate împotriva sentinței Judecătorei Bălți, sediul Fălești din 19.11.2020 urmează a fi admise în sensul descris supra.

Reieșind din cele expuse supra și în temeiul de art. 415 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală al RM, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,-

D E C I D E:

Apelul **avocatului Valentin Trișnevschi în interesele inculpatului Bulban Iurie** și apelul **inculpatului Bulban Iurie**, declarate împotriva sentinței Judecătorei Bălți sediul Fălești din 19.11.2020, se admit din alte motive decât cele invocate, casează parțial sentința în latura penală, rejudecă cauza și emite o hotărâre nouă după cum urmează:

Bulban Iurie ***** se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și în baza acestei legi i se aplică pedeapsă sub formă de 8 (opt) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a întreprinderilor economice pe un termen de 3 (trei) ani.

Termenul de executare a pedepsei a calcula din momentul reținerii acestuia.

În rest dispozițiile sentinței în latura civilă se mențin fără modificări.

Decizia este susceptibilă spre executare din momentul adoptării, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 (două) luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei adoptat și pronunțat public la 02.04.2024.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de 30.04.2024.

Președintele ședinței, judecător:

Judecători: